

- Brev til Svend Auken i august 1998 om den hjemlige indsats mod klimaforandringer -

Miljø- og energiminister Svend Auken
Miljø- og energiministeriet
Højbro Plads 4
1200 København K

17. august 1998

Kære Svend Auken,

Vi skriver til dig, fordi vi er stærkt bekymrede for såvel kursen i den hjemlige indsats mod klimaforandringer som udviklingen i de internationale forhandlinger på klimaområdet.

Kort fortalt er der tegn på, at de internationale forhandlinger har mistet momentum, og de fleste lande interesserer sig mere for udnyttelse af de såkaldte fleksibilitetsmekanismer end for at reducere hjemlige udledninger af CO₂. Vi er blevet i tvivl om, hvor Danmark står i denne sammenhæng, efter at flere interessenter er begyndt at tale om at investere i udlandet i stedet for Danmark.

Vi skal derfor anmode dig om et møde med henblik på at få en orientering om kursen i den danske klimapolitik.

Der er risiko for, at USA vil forhindre, at Kyotoprotokollen kommer til at træde i kraft indenfor en overskuelig periode. Og hvis det skulle lykkes at få USA til at ratificere protokollen, så ser det ud til at være den amerikanske regerings plan primært at opfylde USA's forpligtelser ved hjælp af køb af kvoter mv. Senest har en økonomisk analyse fra Clinton-regeringen regnet med, at 75% af den amerikanske indsats skal ske via kvotekøb i udlandet.

EU's indsats er heller ikke imponerende. Sommerens forhandlinger om byrdefordeling og fælles EU-initiativer viser, at EU's klimapolitik er uambitiøs og stort set hviler på nogle få landes indsats.

I denne situation er der efter 92-gruppens opfattelse brug for et stærkt dansk signal til omverdenen forud for klimakonventionsmødet i Buenos Aires i november. Danmark bør demonstrere en vilje til handling, som sikrer os troværdighed i de kommende års klimaforhandlinger.

Der er efter 92-gruppens opfattelse behov for, at hensigtserklæringen i Energi 21 om en halvering af de danske CO₂-udledninger før år 2030, gøres til en egentlig national målsætning. Det bør samtidig slås fast, at målsætningen vedrører emissioner, som

stammer fra det danske energiforbrug. De yderligere reduktioner, der kan opnås via skovrejsning, joint implementation mv. bør altså ikke indregnes i den danske nationale målsætning. Målsætningen bør endvidere omsættes i en handlingsplan med målsætninger for de enkelte sektorer.

Det er 92-gruppens opfattelse, at en konsekvent dansk indsats til forhindringer af alvorlige menneskeskabte klimapåvirkninger - udover en udmelding af det langsigtede mål for de danske CO₂-udledninger - bør bestå i blandt andet følgende:

Opfyldelse af internationale forpligtelser til begrænsning af udledningen af drivhusgasser

Ifølge klimakonventionen er Danmark forpligtet til at stabilisere udledningen af drivhusgasser på 1990-niveau i år 2000. EU har en målsætning om at stabilisere EU's samlede CO₂-udledninger på 1990-niveau i år 2000. Danmark har tilkendegivet at ville bidrage til den fælles EU-målsætning ved at reducere CO₂-udledningerne med 5% i år 2000.

Det er desværre tvivlsomt, om Danmark vil være i stand til at leve op til disse forpligtelser. Danmarks reelle, ukorrigerede udledninger af CO₂ er steget kraftigt siden 1990, og i 1997 lå de 20% over niveauet i 1990. En væsentlig årsag til denne udvikling er som bekendt, at Danmark er skiftet fra at være el-importør til at eksportere store mængder kulkraft-baseret el.

Der er intet, der tyder på, at elselskaberne af sig selv vil skære ned på eksporten, så Danmark kan overholde sine internationale forpligtelser og opfylde egne målsætninger. Derfor støtter 92-gruppen forslaget om, at der indføres et loft over elsektorens CO₂-udledning i stil med NO_x og SO₂-kvoterne, ligesom vi mener, der bør tages initiativer, der fører til egentlig skrotning af ældre kulfyrede kraftværker.

Opfyldelse af danske mål for reduktion af udledningen af CO₂

Det er fortsat langt fra sikkert, at Danmark vil være i stand til at opfylde den nationale målsætning om at reducere de korrigerede CO₂-emissioner med 20% i år 2005 i forhold til år 1988.

I 1996 var udledningen af CO₂ kun faldet med 4% i forhold til 1988-niveauet. I 1997 var reduktionen på 6%, så udviklingen går den rigtige vej, men tallene viser, at der skal gøres en særlig stor indsats i den sidste halvdel af perioden frem til år 2005, for at nå det danske mål for reduktion af CO₂-udledningen.

Særligt indenfor transportsektoren er der et misforhold mellem målsætningen for CO₂-udledningen og den faktiske udvikling i emissionerne. På dette område er der virkelig behov for nye initiativer til at få styr på udviklingen. Den nye aftale mellem Kommissionen og bilindustrien er efter vores opfattelse utilstrækkelig, idet den formentlig kun vil have marginal indvirkning på emissionerne.

92-gruppen opfordrer til, at der gøres en særlig indsats for at få reduceret CO₂-udledningen i de næste par år, således at ovennævnte internationale forpligtelser for år 2000 kan opfyldes, og således at det bliver mere sandsynligt, at den nationale målsætning for år 2005 kan nås. Danmark vil miste troværdighed i de internationale klimaforhandlinger, hvis ikke det sker.

Fastsættelse af danske mål for udledningen af de øvrige drivhusgasser

Siden Natur- og miljøpolitisk redegørelse 1995 har det været planen, at der skulle opstilles nationale reduktionsmål og udarbejdes handlingsplaner for metan og lattergas. 92-gruppen skal hermed opfordre til, at dette sker snarest.

92-gruppen skal endvidere opfordre til, at der inden klimaforhandlingsmødet i Buenos Aires udarbejdes en afviklingsplan for de kraftige drivhusgasser. I 1996 bebudede du, at stofferne skulle udfases i løbet af 10 år. Det er vores opfattelse, at anvendelsen af PFC'er og SF₆ bør afvikles helt i løbet af meget kort tid, og at udfasningen af HFC'er bør være afsluttet allersnarest i år 2006.

En dansk plan for afvikling af brugen af de kraftige drivhusgasser bør følges op af et intenst arbejde for at få andre lande og EU til at tage lignende initiativer.

Bæredygtig energi bør spille en større rolle i dansk bistand mv.

Danmark har erfaringer med energibesparelser og VE-teknologi, som andre lande kan få glæde af. Folketinget har da også tilkendegivet, at bæredygtig energianvendelse bør være et hovedindsatsområde for bistanden til udviklingslande.

Alligevel spiller bæredygtig energianvendelse endnu kun en mindre rolle i såvel den bilaterale som den multilaterale bistand, herunder miljøbistand, til udviklingslande. 92-gruppen skal opfordre til, at der gøres en større indsats for at leve op til Folketingets vedtagelse.

Folketinget har også opfordret regeringen til at styrke bæredygtig energiforsyning - herunder vedvarende energi - gennem udarbejdelse af en dansk strategi til FN's Commission on Sustainable Development. Energi er først på CSD's dagsorden i år 2001, men hvis strategien skal få nogen konsekvens for diskussionerne, bør den ligge klar i god tid før. 92-gruppen skal derfor opfordre til, at udviklingen af strategien (inklusive målsætninger og handlingsplaner) bliver lagt i faste rammer, så den kan ligge klar primo 1999.

Det er i det hele taget vores indtryk, at Danmark gør alt for lidt for at opbygge alliancer om klima og energi med landene i den 3. verden. I øjeblikket rejser præsident Clinton rundt og holder møder med statschefer i den 3. verden med henblik på at få dem til at påtage sig kvantitative forpligtelser. Det vil formentlig blot medføre skabelsen af tropical air'. Hvilket modtræk overfor disse initiativer vil EU og Danmark tage?

Vi glæder os til at se dine udspil på klimaområdet. Der er et stort behov for, at Danmarks rolle som foregangsland konsolideres og udbygges, både nationalt og internationalt.

Med venlig hilsen

John Nordbo

På vegne af 92-gruppen, der i denne sammenhæng tegnes af:

- Danmarks Naturfredningsforening
- Dansk Ornitologisk Forening/BirdLife Danmark
- Dansk Ungdoms Fællesråd
- Det Økologiske Råd og Selskab
- Energibevægelsen OOA
- FN-forbundet
- Folkekirkens Nødhjælp
- Forum for Energi og Udvikling
- Friluftsrådet
- Greenpeace
- Ibis
- Kvindernes U-landsudvalg
- Mellempfolkeligt Samvirke

- Nepenthes
- Organisationen for Vedvarende Energi OVE
- WWF Verdensnaturfonden